

Guía Docente				
Datos Identificativos				2014/15
Asignatura (*)	Medio histórico e xeográfico de Galicia e a súa didáctica		Código	652G02040
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Cuarto	Optativa	4.5
Idioma	Galego			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas			
Coordinación	Bas López, María Begoña	Correo electrónico	begona.bas@udc.es	
Profesorado	Bas López, María Begoña	Correo electrónico	begona.bas@udc.es	
Web				
Descrición xeral	<p>A materia está orientada ao traballo experimental, activo e vivencial, de cara a descubrir e comprender o medio galego, como un recurso didáctico e como unha fonte versátil de aprendizaxe. Preténdese que o alumnado coñeza, deseñe e experimente con recursos, ferramentas e materiais didácticos que lle sexan de utilidade para a súa formación e para a aplicación no currículo de Educación Primaria.</p> <p>Preténdese fomentar a creatividade e a autonomía.</p> <p>Ensáíase, de maneira experimental, a metodoloxía de traballo por proxectos. Así, a materia vana definindo a propia dinámica do curso e os centros de interese do alumnado, polo que se trata dun programa flexible e aberto.</p> <p>Realízanse actividades interdisciplinares, obradoiros, saídas culturais, construción activa de temas, etc.</p>			

Competencias da titulación	
Código	Competencias da titulación
A4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento.
A5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseado na aprendizaxe de competencias.
A14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática.
A16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe na aula.
A17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en educación primaria.
A31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais.
A32	Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais.
A33	Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instrutiva e cultural.
A34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico.
A35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos.
B1	Aprender a aprender.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B8	Capacidade para elaborar discursos coherentes e organizados lóxicamente.
B9	Capacidade para expoñer as ideas elaboradas, de forma oral e na escrita.
B15	Capacidade para utilizar diversas fontes de información, seleccionar, analizar, sintetizar e extraer ideas importantes e xestionar a información.

Resultados da aprendizaxe		
Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)	Competencias da titulación	
Recoñecer no entorno xeográfico, histórico e cultural galego aqueles recursos metodolóxicos e didácticos mais axeitados para traballar a área do entorno social e cultural galego.	B1	B3
	B15	

Deseñar propostas didácticas sobre o contorno galego dende as perspectivas xeográfica, histórica e/ou cultural, de maneira interrelacionada.	A4 A5 A16 A17	B8 B9	
Coñecer e comprender algúns temas e momentos principais da evolución histórica de Galicia e a súa relación coa didáctica na Educación Primaria.	A31 A32 A33 A34		
Coñecer e analizar os contidos referidos ao coñecemento do contorno do currículo de Educación Primaria: a realidade xeográfica, histórica, social e cultural de Galicia como un espazo dinámico.	A32 A33		
Fomentar actitudes de valoración, respecto e conservación do patrimonio natural, cultural e histórico de Galicia	A14 A34 A35	B6	

Contidos	
Temas	Subtemas
Unidade 1: Introducción.	<ul style="list-style-type: none"> - Fundamentos da materia: que obxectivos nos marcamos? cales son os centros de interese?. - Contidos e metodoloxías: propostas. - A interdisciplinariedade e o traballo por proxectos na didáctica do medio xeográfico e histórico de Galicia.
Unidade 2. Temas de xeografía física e humana.	<ul style="list-style-type: none"> - O clima, o relevo, a auga, a flora, a fauna. - A poboación. - Acción humana no medio.
Unidade 3. Paisaxes naturais, históricas e culturais.	<ul style="list-style-type: none"> - Que é a paisaxe? - Iniciación á recolleita de información sobre a paisaxe a partir de imaxes, restos e reconstrucións arqueolóxicas, obras de arte e textos escritos. - Observacións e análise de paisaxes naturais, históricas e culturais. - As fontes de información e documentación no entorno.
Unidade 4. Evolución dende os primeiros poboadores de Galicia e as súas relacións noutros contextos universais.	<ul style="list-style-type: none"> - Construindo a prehistoria e historia de Galicia a través dalgúns períodos seleccionados dende os primeiros poboadores ate a actualidade. - A vida cotiá dende os primeiros poboadores. - A Arte e outras manifestacións da comunicación e da creatividade.
Unidade 6. Temas monográficos.	<ul style="list-style-type: none"> - Temas monográficos no discurso da historia e recursos para a didáctica. Nesta unidade trataranse cuestións concretas que ao longo do curso vaian xurdindo, motivadas polo interese que esperten os temas traballados, con especial atención ás propostas didácticas.

Planificación			
Metodoloxías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	1	6	7
Aprendizaxe colaborativa	3	9	12
Eventos científicos e/ou divulgativos	3	9	12
Saídas de campo	6	18	24
Proba obxectiva	1	3	4
Obradoiro	15	30	45
Sesión maxistral	6	0	6

Atención personalizada	2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado			

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Periodica e sistematicamente faranse debates e discusións de ideas previas sobre a motivación, interese e coñecementos con respecto á planificación e desenvolvemento da materia.
Aprendizaxe colaborativa	Organización en pequenos grupos para traballar conxuntamente na resolución de tarefas sobre temas que xordan a dinámica da propia materia e temas propostos pola profesora.
Eventos científicos e/ou divulgativos	Realízase algunha actividade tipo encontro, conferencia, charla, pequeno curso nas que o alumnado terá a oportunidade de actualizar os seus coñecementos e coñecer experiencias relacionadas co ámbito da materia.
Saídas de campo	Estas actividades permiten desenvolver as capacidades relacionadas coa observación directa cara á recollida de información do medio xeográfico e histórico galego para a percepción do seu potencial educativo e formador. Son saídas concibidas para o coñecemento do medio cultural no seu máis amplo ámbito, por medio da aprendizaxe directa. As saídas poderán ser a contornos naturais de interese xeográfico, exposicións, museos, xacementos e centros do patrimonio, e teranse en conta as posibilidades e oportunidade para a súa realización.
Proba obxectiva	Ao ser unha materia de marcado carácter experimental, didáctico e de traballo colaborativo, realízase un exercicio simple para que cada alumna/o responda de maneira individual a cuestións traballadas.
Obradoiro	Están concebidos como ensaios de experimentación de traballo por proxectos. Dado o carácter didáctico da materia, os obradoiros son de grande interese e son o núcleo central. Materialízanse en debates, exposicións, etc., deseñados e desenvolvidos polo alumnado guiado pola profesora.
Sesión maxistral	As explicacións teóricas referiranse ós contidos básicos que forman a estrutura de cada tema, cunha orientación didáctica principalmente. Realízase co apoio de documentación específica e terá especial incidencia na metodoloxía e na práctica para a didáctica do medio histórico e xeográfico.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa Obradoiro	O traballo colaborativo e os obradoiros terán un seguimento personalizado para garantir o cumprimento dos obxectivos e prazos así como para resolver dúbidas.

Avaliación		
Metodoloxías	Descrición	Cualificación
Aprendizaxe colaborativa	Ao longo do curso realízanse actividades e traballos que serán avaliados como grupo e individualmente.	20
Eventos científicos e/ou divulgativos	A asistencia será obrigatoria e as alumnas e alumnos realizarán comentarios escritos acerca das actividades.	10
Proba obxectiva	Ao ser unha materia flexible que se vai construíndo segundo os centros de interese do alumnado guiado pola profesora, e de marcado carácter experimental, esta proba é un exercicio simple a modo de resumo individual do traballado durante o curso.	10
Obradoiro	O deseño, planificación e desenvolvemento dos obradoiros requiren unha participación activa do alumnado. Valorase a actitude, dedicación, implicación e creatividade.	30
Saídas de campo	A asistencia será obrigatoria e puntuará a participación activa, así como nas tarefas previas e posteriores ás mesmas.	30
Outros		

Observacións avaliación
Terase en conta a actitude, participación activa, e dedicación.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Carballo, X. ((2007)). Arqueoloxía de Galicia. Itinerarios polo pasado.. Vigo: Nigra Trea - AA.VV. ((1999)). Atlas histórico de Galicia.. Vigo: Nigra Trea - Aldrey Vázquez, J.A., Lois González, R.C. ((2010)). Breve Xeografía de Galicia. Vigo: A Nosa Terra - Mariño, X.R. & González, X.M. ((2010)). Diccionario de etnografía e antropoloxía de Galiza.. Vigo: Nigratrea. - Cooper, H. ((2002)). Didáctica de la historia en la enseñanza infantil y primaria. Madrid: MEC-Morata - Andrade Cernadas, J.M. ((1995)). Didáctica de la Hª de Galicia. Tosoxoutos - Armas Castro, X. coord. ((2002)). Ensinar Historia de Galicia.. Santiago: ICE - Torres Santomé, J. et al., ((2002)). Ensinar historia de Galicia. Aspectos historiográficos e didácticos.. Santiago: Universidade - Pérez Alberti, A. ((2008)). Espacios naturales de Galicia.. Lundwerg - AA.VV. ((1991-2008)). Galicia. Proxecto Hércules.. A Coruña: Hércules Editorial. - Castro, X. ((2007)). Historia da vida cotiá en Galicia. Vigo: NigraTrea - Villares, R. ((2004)). Historia de Galicia.. Vigo: Galaxia - Villares, R., Armas, J., et al ((1990)). Historia de Galicia. Textos y materiales para su historia.. Barcelona: Crítica - Rodríguez Troncoso, M. ((2005)). Historia dunha aldea galega. Coas mans encol do lume.. Vigo: Ir Indo - Egan, K. ((1991)). La comprensión de la realidad en la educación infantil y primaria.. Madrid: Morata - Pazo Labrador, A. X. ((2007)). Nocións básicas de xeografía xeral física para mestres: as consecuencias xeográficas dos procesos naturais.. Vigo: Universidade - Méndez Fernández, L. ((2000)). Por que se chama así este sitio. Santiago: Lea
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

 Trátase dunha materia que se realizará principalmente cunha metodoloxía activa, na que a propia dinámica do curso irá sinalando os centros de interese do alumnado e, en base a estes, iranse concretando temáticas e actividades a realizar. Así, é necesaria a asistencia e participación activa tanto nas sesións maxistras como nas sesións interactivas e en todas as actividades desenvolvidas no contexto da materia.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías